

Repertoire 2020

Op de volgende pagina's ook teksten, vertalingen en toelichtingen

Barnby – Sweet and low

Boyce – Epitaph (canon)

Byrd – Ave verum

Elgar – As torrents in summer

Elgar – How calmly the evening

Elgar – The Shower

Elgar – Weary Wind

Lennon McCartney Abbs Can't Buy me Love

Lennon McCartney Voerman Because

MacMillan – O Radiant Dawn

Morley –Nolo mortem peccatoris

Purcell Dido excerpts

Purcell With Drooping Wings

Purcell / Morawetz When I am Laid

Stainer – God so loved the world

Sullivan –The Long Day Closes

Barokopera Amsterdam:

Purcell – QueenMary – Come if you dare

Purcell – QueenMary – Repeat Marias Name

<http://www.learnchoralmusic.co.uk/purcell/dido-aeneas/dido-aeneas.html>

<http://www.learnchoralmusic.co.uk/purcell/King%20Arthur/king-arthur.html>

Teksten, vertalingen, verdere informatie over de stukken:

Barnby – Sweet and low

1 Sweet and low, sweet and low,
Wind of the western sea,
Low, low, breathe and blow,
Wind of the western sea.
Over the rolling waters go;
Come from the dying moon, and blow;
Blow him again to me,
While my little one, while my pretty one sleeps.

2 Sleep and rest, sleep and rest,
Father will come to thee soon;
Rest, rest on mother's breast,
Father will come to thee soon.
Father will come to his babe in the nest;
Silver sails all out of the west;
Under the silver moon,
Sleep, my little one, sleep, my pretty one, sleep.

Source: Great Revival Hymns #167

Author: Baron Alfred Tennyson

Tennyson, Alfred, Lord, son of the Rev. G. C. Tennyson, Rector of Somersby, Lincolnshire, was born at Somersby, Aug. 6, 1809; educated at Trinity College, Cambridge; appointed Poet Laureate in 1850, and raised to the Peerage in 1884. Although Lord Tennyson has not written any hymns, extracts from his poems are sometimes used as such, as "Strong Son of God, immortal Love" (Faith in the Son of God), from the Introduction to his In Memoriam, 1850; the well-known "Too late, too late, ye cannot enter now," and others. The former is sometimes given as "Spirit of immortal Love," and again as "Eternal God, immortal Love." --John Julian, Dictionary of Hymnology, Appendix, Part II (1907)

https://hymnary.org/text/sweet_and_low_sweet_and_low_wind_of_the

Boyce – Epitaph (canon)

'T is thus farewell to all
Vain mortals do perfectiona call -
To bewuty, goodness, modesty,
Sweet temper and true piety;
The rest an angel's pen must tell:
Long belovend dust, farewell!
Those blessings whick we highest prize
Are soonest ravish'd from our eyes.

Barbara over Byrd, Ave verum corpus

Ave verum corpus is een korte hymne uit de veertiende eeuw die door verschillende componisten op muziek is gezet. In de Middeleeuwen werd het gezongen tijdens de mis, als de hostie omhoog geheven wordt.

De tekst wordt wel toegeschreven aan paus Innocentius VI en is gebaseerd op een gedicht uit een veertiende-eeuws manuscript uit de abdij van het eiland Reichenau in de Bodensee (Zuid-Duitsland). Het gedicht is een meditatie over Jezus' tegenwoordigheid brood en wijn van het Heilig Avondmaal of de Eucharistie.

(gebaseerd op Wikipedia)

Ave verum corpus,
natum de Maria Virgine,
Vere passum, immolatum
In cruce pro homine,
Cujus latus perforatum
Unda fluxit et sanguine,
Esto nobis praegustatum
In mortis examine.

Gegroet waarachtig lichaam
geboren uit de Maagd Maria
dat werkelijk heeft geleden
en voor de mens geofferd is aan het kruis.
Uit wiens doorboorde zijde
water met bloed vloeide.
Wees voor ons een voorsmaak
tijdens de beproeving van de dood.
Byrd – Ave verum

Marijke over Edward Elgar

Elgar – As torrents in summer
Elgar – How calmly the evening
Elgar – The Shower
Elgar – Weary Wind

Edward Elgar (1857 – 1934) was een Engelse componist. Zijn werk wordt tot de late Romantiek gerekend. Het meest bekende stuk van hem is "Land of hope and glory", finale van de Coronation Ode ter gelegenheid van de kroning van Edward VII in 1902. Andere grotere werken zijn "The dream of Gerontius", een oratorium over de reis van de ziel van een stervende man naar God waar hij verantwoording moet afleggen, en "The Enigma Variations". Van de liederen op ons repertoire komt "As torrents" uit "Scenes from the Saga of King Olaf" (een spirituele sage waarin een abdis uit Trondheim na de dood van koning Olaf een stem hoort van iemand die zonder stem in de duisternis spreekt). De andere twee maken deel uit van de wel 100 "Part-songs", seculiere koorliederen, die Elgar componeerde. "Weary wind", een "veeleisend" stuk, componeerde Elgar voor het Morecambe-festival in 1903, als een test voor de deelnemende koren. "The Shower" bracht hij tot stand in 1914, geïnspireerd door zijn autotochtjes vanuit Londen naar het omringende platteland. De subtitel is dan ook "At Mill Hill".

As torrents in summer

As torrents in summer,
Half dried in their channels,
Suddenly rise, tho' the Sky is still cloudless,
For rain has been falling,
Far off at their fountains;
So hearts that are fainting
Grow full to o'erflowing,
And they that behold it
Marvel, and know not,
That God at their fountains
Far off has been raining!

Zoals bergstroompjes in de zomer

Zoals bergstroompjes in de zomer,
halfdroog in hun bedding,
plotseling opkomen terwijl de lucht onbewolkt is,
is er regen gevallen,
ver weg, bij hun bronnen.
Zo is het ook met ons verlangen,
wat verzwakt, groeit of overstroomt...
je ziet het en verwondert je
en weet niet dat God hun bron is.
Ver weg heeft het geregend.

The Shower

Cloud, if as thou dost melt, and with thy train
Of drops make soft the Earth, my eyes could weep
O'er my hard heart, that's bound up and asleep;
Perhaps at last,
Some such showers past,
My God would give a sunshine after rain.

De regenbui

Wolken, zoals u oplost, en met uw sluier van regen
de aarde kan verzachten; als zo mijn ogen zouden tranen
op mijn versteende hart, slapend als vulkanen;

wellicht aan het eind,
als het tranendal verdwijnt,
geeft mijn God nog wat zonneshijn als zegen.

Weary wind of the west

"Weary wind of the west
Over the billowy sea —
Come to my heart, and rest !
Ah, rest with me!
"Come from the distance dim
Bearing the sun's last sigh ;
I hear thee sobbing for him
Thro' all the sky."

So the wind came,
Purpling the middle sea,
Crisping the ripples of flame —
Came unto me;
Came with a rush to the shore,
Came with a bound to the hill,
Fell and died at my feet—
Then all was still.

Vermoeide westenwind

"Vermoeide wind die uit het westen
over de golvende zee waait -
Kom tot mijn hart en rust!
Ah, rust met mij!

Kom uit de donkere verte
met de laatste zucht van de zon;
Ik hoor je om hem huilen
door heel het luchtruim."

En de wind kwam,
kleurde het midden van de zee paars,
deed de vlammeende golven krullen -
kwam naar mij toe;

stormde op de kust af,
sprong tegen de heuvel op,
viel, en stierf bij mijn voeten -
Toen was alles stil.

De vertalingen zijn van internet gehaald, die van "Weary wind" heb ik zelf bedacht.
mm, 14-04-2020

Lennon McCartney Abbs Can't Buy me Love

Lennon McCartney Voerman Because

Marian en Peter hebben hier een toelichting over gegeven tijdens een zoom-sessie

Barbara over MacMillan O Radiant Dawn

MacMillan is een Schotse hedendaagse componist.

Tekst en vertaling:

O Radiant Dawn,
Splendour of eternal Light, Sun of Justice;
come, shine on those who dwell in darkness an the shadow of death.

Isaiah had prophesied,
'The people who walked in darkness have seen a great light; upon those who dwelt in the land of gloom a light has shone'.
Amen

O stralende dageraad, glans van het eeuwig Licht, en Zon van gerechtigheid:
kom, en verlicht hen die in duisternis en in de schaduw van de dood leven. (Maleachi 4,1-3)

Jesaja had voorspeld;
Het volk dat in duisternis ronddooft ziet een schitterend licht.
Zij die in het donker wonen worden door een helder licht beschenen. (Jesaja 8,9)
Amen

De eerste helft van de tekst is de antifoon voor 21 december.

De tweede helft is een tekst uit Jesaja, die jullie vast kennen uit de Messiah. Deze tekst wordt ook in de tijd voor kerst gelezen.

Wat is een antifoon? Het betekent letterlijk: wat ervoor klinkt, namelijk voor de psalm of het lied dat daarna gezongen wordt.

In de getijdengebeden in de kloosters werden binnen één week alle psalmen gezongen.

Daarbij kwamen de cantica, het beroemdste is het Magnificat, de lofzang van Maria.

Deze werd elke dag bij de vesper, het avondgebed, gezongen.

In de week voor kerst werden de zeven O-antifonen gezongen, telkens voor het Magnificat.

De naam o-antifonen hebben zij gekregen omdat elke antifoon begint met de aanroeping van de nieuwgeboren Heer met een andere naam/titel, voorafgegaan door de uitroep 'O'.

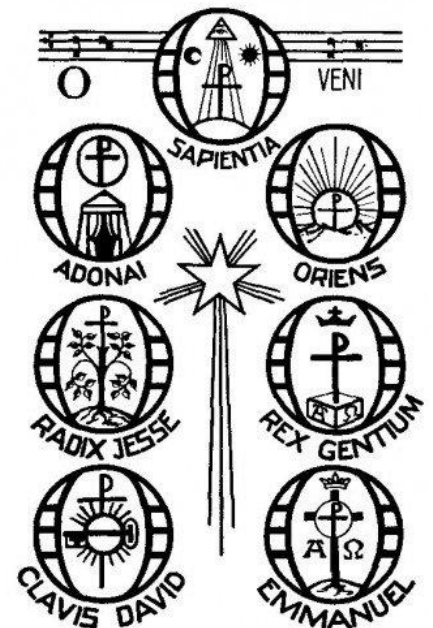
De zeven Messiastitels zijn: O Wijsheid / O Heer, O Wortel van Isai, O Sleutel van David, O Dageraad O Koning, O Emmanuel (=God met ons)

De zeven messiastitels zijn alle uit oudtestamentische schriftgedeelten afgeleid, namelijk

Spreuken 8: 1-6 : Sapientia - Wijsheid
Deuteronomium 10: 16-22: Adonai - Heer en meester
Jesaja 11: 1-10: Radix Jesse - Wortel van Isai
Jesaja 22: 20-22: Clavis David - Sleutel van David
Maleachi 4: 1-3: Oriens - Opgang uit den hoge
Jeremia 10: 1-7: Rex Gentium - Koning van de volken
Jesaja 7: 14: Emmanuel - God-met-ons

De hoofdletters van elk eerste woord, van achteren naar voren gelezen, vormen de woorden: ERO CRAS, dit betekent: 'morgen zal ik er zijn'.

Als je nu denkt: waar gaat dit allemaal over, hier heb ik nog nooit van gehoord... Klopt niet! Want jullie kennen vast allemaal het lied Veni veni Emmanuël

In dit lied zijn 5 van de 7 O-Antifonen opgenomen (er zijn ook versies met alle 7, maar hieronder staat de bekendste), in het Latijn, Engels en Nederlands. Eén ervan heb je vast ooit gezongen. De antifoon "O Radiant Dawn" is couplet 3

<p>Veni, veni Emmanuel! Captivum solve Israel! Qui gemit in exilio, Privatus Dei Filio, Gaude, gaude, Emmanuel nascetur pro te, Israel. [7]</p>	<p>O kom, o kom, Immanuel, verlos uw volk, uw Israel, herstel het van ellende weer zodat het looft uw naam, o Heer. Weest blij, weest blij, o Israel! Hij is nabij, Immanuel.</p>	<p>O come, O come, Emmanuel! Redeem thy captive Israel That into exile drear is gone, Far from the face of God's dear Son. Rejoice! Rejoice! Emmanuel Shall come to thee, O Israel.</p>
<p>Veni o Jesse virgula! Ex hostis tuos ungula, De specu tuos tartari Educ, et antro barathri. Gaude, gaude, Emmanuel nascetur pro te, Israel. [3]</p>	<p>2. O kom, Gij wortel Isai, verlos ons van de tyrannie, van alle goden dezer eeuw, o Herder, sla de boze leeuw! Weest blij, weest blij, o Israel! Hij is nabij, Immanuel.</p>	<p>O come, thou Branch of Jesse! draw The quarry from the lion's claw; From the dread caverns of the grave, From nether hell, thy people save. Rejoice! Rejoice! Emmanuel Shall come to thee, O Israel.</p>
<p>Veni, veni o oriens! Solare nos adveniens, Noctis depelle nebulas, Dirasque noctis tenebras. Gaude, gaude, Emmanuel nascetur pro te, Israel. [5]</p>	<p>3. O kom, o kom, Gij Orient, en maak uw licht alom bekend; verjaag de nacht van nood en dood, wij groeten reeds uw morgenrood. Weest blij, weest blij, o Israel! Hij is nabij, Immanuel.</p>	<p>O come, O come, thou Dayspring bright! Pour on our souls thy healing light; Dispel the long night's lingering gloom, And pierce the shadows of the tomb. Rejoice! Rejoice! Emmanuel Shall come to thee, O Israel.</p>
<p>Veni clavis Davidica! Regna reclude coelica, Fac iter Tutum superum, Et claude vias Inferum. Gaude, gaude, Emmanuel nascetur pro te, Israel. [4]</p>	<p>4. O kom, Gij sleutel Davids, kom, en open ons het heiligdom; dat wij betreden uwe poort, Jeruzalem, o vredesoord! Weest blij, weest blij, o Israel! Hij is nabij, Immanuel.</p>	<p>O Come, thou Lord of David's Key! The royal door fling wide and free; Safeguard for us the heavenward road, And bar the way to death's abode. Rejoice! Rejoice! Emmanuel Shall come to thee, O Israel.</p>
<p>Veni, veni Adonai![b] Qui populo in Sinai Legem dedisti vertice, In maiestate gloriae. Gaude, gaude, Emmanuel nascetur pro te, Israel. [2]</p>	<p>5. O kom, die onze Koning zijt, in wolk en vuur en majesteit, Adonai, die spreekt met macht, verbreek het duister van de nacht! Weest blij, weest blij, o Israel! Hij is nabij, Immanuel.</p>	<p>O come, O come, Adonai, Who in thy glorious majesty From that high mountain clothed in awe, Gavest thy folk the elder Law. Rejoice! Rejoice! Emmanuel Shall come to thee, O Israel.</p>

Barbara over Morley: Nolo Mortem Peccatoris - Ik wil niet sterven als een zondaar

Nolo Mortem Peccatoris

Dit korte motet is toegeschreven aan Thomas Morley.

De tekst is een deel uit een meertalig gedicht uit de 15^e eeuw of zelfs eerder. Het 'refrein' van dit gedicht is steeds weer: 'Nolo mortem peccatoris' ik wil niet als zondaar steerven.

Het originele gedicht omvat 23 coupletten, en is gevonden in een manuscript dat waarschijnlijk met St. Paul's Cathedral te maken heeft. (British Library Additional 15233). Aan het eind van het gedicht staat de naam van John Redford (d. 1547), Organist van St. Paul's Cathedral rond 1540. Morley werd Organist aan St. Paul's in 1590. Het is daarom niet zeker dat Morley inderdaad de componist is.

De zin "Nolo mortem Peccatoris" is een citaat uit de regel van St. Benedikt, die wederom de bijbel citeert: (Ezechiël 33:11: Zeg tegen hen: "Zo waar ik leef – spreekt God, de HEER –, de dood van een slecht mens geeft me geen vreugde, ik wil dat hij een andere weg inslaat en in leven blijft. Kom toch terug van de heilloze weg die jullie zijn ingeslagen, keer om, want waarom zouden jullie sterven, volk van Israël?"

De zin kan twee betekenissen hebben: ik wil niet dat iemand als zondaar sterft, of Ik wil zélf niet als zondaar sterven. (wie kan goed genoeg Latijn om dit te verifiëren?)

De in het Engels geschreven coupletten zijn in ik-vorm geschreven. Het zou dan om het perspectief van Jezus in Getsemane kunnen gaan (waar hij bidt voor zijn arrestatie en dood) Hij zou dan voor zich zelf kunnen bidden, of daarom dat door zijn lijden en dood anderen verlost worden van een dood in zonde.

(gebaseerd op: <https://www.ancientgroove.co.uk/essays/nolo.html>)

Nolo mortem peccatoris;
Haec sunt verba Salvatoris.

Father I am thine only Son,
sent down from heav'n mankind to save.
Father, all things fulfilled and done
according to thy will, I have.
Father, my will now all is this:
Nolo mortem peccatoris.

Father, behold my painful smart,
taken for man on ev'ry side;
Ev'n from my birth to death most tart,
no kind of pain I have denied,
but suffered all, and all for this:
Nolo mortem peccatoris.

Ik wil niet sterven als een zondaar;
dit zijn de woorden van de Verlosser.

Vader, ik ben uw enige zoon,
uit de hemel gezonden tot heil van de mensen
Vader, mijn leven is een eerbetoon,
alles heb ik vervuld en gedaan naar uw wensen.
Vader, wat ik graag wil is:
Ik wil niet sterven als een zondaar;

Vader, zie mijn pijnlijke lijden,

op me genomen voor menigeeen;
Van mijn geboorte tot mijn wrange verscheiden,
nam ik alle pijn voor iedereen,
maar nu alle leed geleden is:
Nolo mortem peccatoris.

Vertaling: <http://bavohopman.nl/vertaling-uit-het-engels/nolo-mortem-peccatoris>

Purcell stukken uit Dido en Aeneas

Dido excerpts

Purcell With Drooping Wings

Purcell / Morawetz When I am Laid

Agnes heeft hier een toelichting over gegeven tijdens een zoom-sessie

Stainer – God so loved the world

Tekst: Johannesevangelie 3,16+17

16 For God so loved the world,
that He gave His only begotten Son,
that whoever believes in Him
shall not perish, but have eternal life.

17 For God sent not his Son
into the world
to condemn the world;
but that the world through him might be saved.

16 Want God had de wereld zo lief
dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven,
opdat iedereen die in hem gelooft
niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

17 God heeft zijn Zoon
niet naar de wereld gestuurd
om een oordeel over haar te vellen,
maar om de wereld door hem te redden.

Liesbeth over Sullivan: The long day closes

Arthur Seymour Sullivan (Lambeth, Londen, 13 mei 1842 –Londen, 22 november 1900) was een **Brits componist**.

Sinds 1883 mocht hij zich Sir Arthur Seymour Sullivan noemen.

Van 1856 tot 1858 studeerde hij aan de beroemde **Royal Academy of Music** in Londen. Aansluitend studeert hij aan het **Conservatorium in Leipzig** en komt in 1861 weer terug naar Londen. Met zijn diplomawerk, een inleidend muziekstuk voor het toneelstuk **The Tempest** van **William Shakespeare**, oogstte hij in **Engeland** groot succes.

Al spoedig had hij een reputatie voor ballades en (kunst-)liederen en kreeg hij een baan als **organist** in de West End church.

Hij schreef voornamelijk **opera's**, veelal op **libretto's** van **W. S. Gilbert**.

Libretto (Italiaans voor boekje; meervoud: libretti of **libretto's**) is de gangbare benaming voor het tekstboekje van een opera, operette, ballet of musical.

In wijdere zin is een **libretto** de tekst, bestaande uit dialogen en regieaanwijzingen, die ten grondslag ligt aan een theatrale opvoering met muziek.

Tevens componeerde hij **ballet-** en **toneelmuziek**, **oratoria** en **liederen**.

Van dit laatste genre is Onward, Christian Soldiers uit 1872 een werk, dat heden ten dage nog veel mensen aanspreekt.

The Long Day Closes is een '**partsong**' van **Henry Fothergill Chorley** en **Arthur Sullivan** gepubliceerd in 1868.

Dit nummer is een van de zeven partsongs die Sullivan gepubliceerd heeft in dat jaar, en het werd Sullivan's bekendste partsong.

De term 'partsong' = een nummer geschreven voor verschillende zangpartijen.

Meestal geeft het hoogste deel de melodie weer en de andere stemmen begeleiden in **harmonie** (in tegenstelling met het **contrapunt** in een madrigaal).

Onder **contrapunt** wordt in de muziektheorie het verband tussen twee of meer stemmen verstaan.

De term komt uit het Latijn, punctus contra punctum = noot tegen noot. Contrapunt bekijkt de muziek horizontaal, in de tijd, in gelijkwaardige stemmen, waarbij het verticale aspect, de samenklank, ook belangrijk is.

Harmonie bekijkt de muziek vanuit de verticale samenklank, in akkoorden of akkoordprogressies.

Met de groei van koorverenigingen tijdens het **Victoriaanse tijdperk**, werden partsongs populair in Groot-Brittannië (zoals eerder in Duitsland en elders).

Partsongs worden vaak zonder begeleiding gezongen.

De klagende harmonieën van The Long Day Closes en de ontroerende meditatie van de tekst over de dood hebben ervoor gezorgd dat het

lied een frequente keuze was bij rouwevenementen, en in het bijzonder werd het vaak gezongen bij begrafenissen van leden van de **D'Oyly Carte Opera Company**. Dit was een professioneel gezelschap van lichte opera's in de jaren 1870 tot 1982, dat bijna het hele jaar door de opera's van Gilbert en Sullivan uitvoerde. Ook internationaal.

Vrije vertaling van Bavo Hopman:

De lange dag gaat rusten

Geen ster laat boven't meer
Zijn bleke wacht nog schijnen
De grijze mist daalt neer
En laat de maan verdwijnen
Het laatste rode blad smooit
In de tuin der lusten
De klok zwijgt ongehoord
De lange dag gaat rusten

Zit bij de stille haard
In een zwijgend gedogen
Gelach klonk onbedaard
Maar is voorgoed gevlogen
Kijk niet hoe hoop herleeft
Het lot zal niet berusten:
Schaduw die 't huis omgeeft
De lange dag gaat rusten

De ramen reeds obscuur
Verspreiden minder leven
Het uitgedoofde vuur
Smeult nog heel even
Slaap droomloos in je spond'
Laat smart je niet verontrusten
Jouw boek is afgerond
De lange dag gaat rusten